

T.C.

ESK EH R

2. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2025/1008

KARAR NO : 2026/665

DAVACI : TUNCAY GÜLER

VEK L : AV. HÜSEY N AKYÜZ -UETS[16454-54859-27660]

DAVALI : B LEC K BELED YE BA KANLI I

VEK L : AV. ERMAN AH N -UETS[16516-15086-64458]

DAVANIN ÖZET : Davacı tarafından, akıllı kart bedelleri ve kart bini ücretlerinin belirlenmesine ili kin Bilecik Belediye Meclisinin 10/04/2025 tarih ve 48 sayılı kararının 1, 2, 3, 4, 7, 9 ve 10.maddelerinin; hukuka aykırı oldu u, yasal dayana ı olmadı ı, toplu ta ımanın belediyenin asli görevi oldu u, vatanda ların talebi üzerine sunulan bir hizmet bulunmadı ı, 2464 sayılı Kanun'un 97. maddesi kapsamında ücret alınabilmesi için ilgililerin iste ine ba lı bir hizmetin bulunması gerekti i, meclis kararıyla belirlenen kart ve vize ücretlerinin yasal dayana mın bulunmadı ı, tam kart bedelinin vatanda lara mali yükümlülük getirdi i, kart satı ından haksız gelir elde edilmeye çalı ıldı ı, bayi kart bedelinin özel ki ilere kazanç sa ladı ı, ücretsiz veya indirimli seyahat hakkı bulunan ki ilerden ki iselle tirilmi kart bedeli alınmasının mevzuata aykırı oldu u, yıllık vize bedelinin yasal dayana ı bulunmayan sürekli bir ücret niteli inde oldu u, sanal kart için ücret alınmasının maliyet ve hizmet unsuru bulunmadı ı halde ücret tahsil edildi i, kayıp kart yenileme bedelinin cezalandırıcı nitelik ta ıdı ı, kara listeye dü en kartlar için ki iselle tirme bedelinin hukuki belirlilik ilkesine aykırı oldu u, toplu ta ıma kullanımının anayasal hak niteli inde oldu u, belediyenin EÜTS sistemini gelir kapısı haline getirdi i, vatanda lardan yasal dayanak olmadan ücret tahsil edildi i, bu ücretler nedeniyle toplu ta ıma kullanımının azaldı ı, davacının da bu ücretleri ödemek zorunda kaldı ı için menfaatinin etkilendi i ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZET : Elektronik Ücret Toplama Sistemi(EÜTS) için dava konusu Belediye Meclis Kararı ile Belediyeye ba lı ehir içi toplu ta ıma faaliyeti yapan özel halk otobüslerinde kullanılacak olan Akıllı Kart, Ki iselle tirilmi Kart, Kullan At Bilet, QR Ka ıt Bilet Satı bedelleri ile Akıllı Kart ve Bilet Bini De erleri, Temassız banka/kredi kartı bini de eri, NFC bini de er ve Akıllı Kartlar için Yıllık Vizeleme Ücretlerinin belirlendi i, Elektronik Ücret Toplama Sistemi(EÜTS) ihalesi sözleşme kapsamında Yüklenicinin sistem altyapısını kurarak sistemi aktif hale getirdi i ve sistemin Bilecik Merkez'de 10/06/2025 tarihinden itibaren Bilecik Belediyesi Özel Halk Otobüslerinde kullanılmaya ba landı ı, Elektronik Ücret Toplama Sistemi için belirlenen Akıllı Kart bedelleri ve di er ücretler Bilecik Belediye Ba kanlı ı olarak tahsil edilmedi i tamamen yüklenici tarafından tahsil edildi i belirtilerek davanın reddi gerekti i savunulmaktadır.

TÜRK M LLET ADINA

Karar veren Eski ehir 2. dare Mahkemesi'nce, duru ma için önceden belirlenen ve taraflara duyurulan 05/05/2026 tarihinde davacı ile vekilinin gelmedi i, davalı idare vekili Av. Özlem Tüfekçi'nin geldi i görülmekle yapılan açık duru mada gelen tarafa usulüne uygun söz verilip dinlendikten sonra duru maya son verilerek gere i görü üldü:

Dava, akıllı kart bedelleri ve kart bini ücretlerinin belirlenmesine ili kin Bilecik Belediye Meclisinin 10/04/2025 tarih ve 48 sayılı kararının 1, 2, 3, 4, 7, 9 ve 10.maddelerinin iptali istemiyle açılmış tır.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Ücrete tabi i ler" ba lıklı 97. maddesinde;

T.C.

ESK EHR

2. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2025/1008

KARAR NO : 2026/665

"Belediyeler bu Kanunda harç veya katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin iste ine ba lı olarak ifa edecekleri her türlü hizmet (...) için belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret almaya yetkilidir. Belediye'ye tekel olarak verilmi i ler kendi özel hükümlerine tabidir." hükmü yer almaktadır.

5216 sayılı Büyük ehir Belediyesi Kanunu'nun "Büyük ehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları" ba lıklı **7. maddesinin (f) bendinde**, "Büyük ehir ula m ana plânını yapmak veya yaptırmak ve uygulamak; ula m ve toplu ta ima hizmetlerini plânlamak ve koordinasyonu sa lamak; kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde i letilen her türlü servis ve toplu ta ima araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve i letmek, i lettirmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdi i trafik düzenlemesinin gerektirdi i bütün i leri yürütmek.", ve **(p) bendinde**; "Büyük ehir içindeki toplu ta ima hizmetlerini yürütmek ve bu amaçla gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, i letmek veya i lettirmek, büyük ehir sınırları içindeki kara ve denizde taksi ve servis araçları dahil toplu ta ima araçlarına ruhsat vermek. (Ek cümle: 16/5/2018-7144/14 md.) Büyük ehir içindeki toplu ta ima hatlarıyla ilgili olarak; ehir merkezine olan uzaklık, nüfus ve hattı kullanan sayısı kriterleri esas alınarak tespit edilecek hatlarla ilgili toplu ta ima hizmetlerinin i lettirilmesine karar vermek." büyük ehir belediyesinin görev, yetki ve sorumlulukları arasında sayılmış tır.

Aynı Kanun'un "Ula m hizmetleri" ba lıklı **9. maddesinde**; "Büyük ehir içindeki kara, deniz, su, göl ve demiryolu üzerindeki her türlü ta imacılık hizmetlerinin koordinasyon içinde yürütülmesi amacıyla büyük ehir belediye ba kanı ya da görevlendirdi i ki inin ba kanlı nda, yönetmelikle belirlenecek kamu kurum ve kurulu ları ile, Türkiye oförler ve Otomobildiler Federasyonunun görevlendirece i ilgili odanın temsilcisinin katılaca ı Ula m Koordinasyon Merkezi kurulur. lçe belediye ba kanları kendi belediyesini ilgilendiren konuların görü ülmesinde koordinasyon merkezlerine üye olarak katılırlar. Ula m Koordinasyon Merkezi toplantılarına ayrıca gündemdeki konularla ilgili üye olarak belirlenmeyen ula m sektörü ile ilgili kamu kurumu niteli indeki meslek kurulu larından ihtisas meslek odalarının temsilcileri de davet edilerek görü leri alınır.

Bu Kanun ile büyük ehir belediyesine verilen trafik hizmetlerini plânlama, koordinasyon ve güzergâh belirlemesi ile taksi, dolmu ve servis araçlarının durak ve araç park yerleri ile sayısının tespitine ili kin yetkiler ile büyük ehir sınırları dahilinde il trafik komisyonunun yetkileri ula m koordinasyon merkezi tarafından kullanılır. (...)" hükümlerine yer verilmi tir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun " l ve ilçe trafik komisyonları" ba lıklı **12. maddesinin (b) bendinde**; "1. l sınırları içinde mahalli ihtiyaç ve artlara göre trafik düzeni ve güvenli ini sa lamak amacıyla gerekli tedbirleri almak, (...) 3. Karayolu ta imacılı ma ait mevzuat hükümleri saklı kalmak üzere, trafik düzeni ve güvenli i yönünden belediye sınırları içinde ticari amaçla çalı tırılacak yolcu ve yük ta ıtları ile motorsuz ta ıtların çalı ma ekil ve artları, çalı tırılabilce i yerler ile güzergahlarını tespit etmek ve sayılarını belirlemek," il trafik komisyonunun görev ve yetkileri arasında yer almaktadır.

15/06/2006 tarih ve 26199 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan **Büyük ehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri Yönetmeli i'nin 18. maddesinde**; "(1) UKOME, büyük ehir içindeki kara, deniz, göl, nehir, kanal ve demiryolu üzerinde her türlü ta imacılık hizmetlerinin koordinasyon içinde yürütülmesini sa lamak üzere; ula m, trafik ve toplu ta ima konularında üst düzeyde yönlendirici karar alma, uygulama, uygulatma ve ilgili mevzuattaki usulüne göre gereken tesisleri kurma, kurdurma ve i letme hak ve yetkilerine haizdir. Bu amaçla;

a) Büyük ehir belediyesinin sınırları içinde, mevzuatla yetkili kılındı ı durumlarda mahalli ihtiyaç ve artlara göre trafik düzeni ve güvenli ini sa lamak amacıyla gerekli tedbirleri almakla,

T.C.

ESK EH R

2. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2025/1008

KARAR NO : 2026/665

b) Büyük ehir belediye ve mücavir alan sınırları içinde nazım plan çerçevesinde, arazi kullanım ve ula m planlama çalı malarıyla büyük ehir ula m planını yapmak, yaptırmak, uygulamak ve uygulamak için gereken karar ve tedbirleri almakla,

c) Trafi in düzenli bir ekilde akımını sa lamak bakımından alt yapı hizmetleri ile ilgili tedbirleri almak, trafik ile ilgili sorunları çözümlenmek, trafik ile ilgili olarak ülkeyi ilgilendiren veya mevzuat de i ikli i gerektiren hususları ç i leri (Ek ibare:RG-23/5/2019-30782) ve Çevre ve ehircilik Bakanlığı na iletmekle,

ç) Kara, deniz, göl, nehir, kanal ve demiryolu üzerinde i letilen her türlü servis ve toplu ta ima araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; otobüs, taksi, dolmu ve servis durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek, gerçek ve tüzel ki iler ile resmi ve özel kurum ve kurulu lara ait otopark olmaya müsait bo alan, arazi ve arsaları geçici otopark yeri olarak ilan etmek ve bunların sahiplerine veya üçüncü ahıslara i letilmesi için izin vermek, izin verilen otoparklar ile karayolu üzerindeki di er park yerlerinde (De i ik ibare:RG-25/4/2014-28982) engelliler için i aretlerle belirlenmi bölümler ayrılmasını sa lamakla,

d) Karayolu ta imacılı na ait mevzuat hükümleri saklı kalmak üzere, trafik düzeni ve güvenli i yönünden belediye sınırları içinde ticari amaçla çalı tırılacak yolcu ve yük ta itları ile motorsuz ta itların çalı ma ekil ve artıları ile bu ta itların teknik özelliklerini tespit etmek, çalı tırılabilce i yerler ile güzergâhlarını tespit etmek ve sayılarını belirlemek, bunlara izin ve çalı ma ruhsatı vermekle,

e) Büyük ehir belediyesinin sınırları içinde, ula m, toplu ta ima ve trafik mevzuatının büyük ehir belediyesine verdi i yetki do rultusunda uygulamaya yönelik yönlendirici karar almak ve görü olu turmakla,

f) İçe (Ek ibare:RG-25/4/2014-28982) belediyelerince (Mülga ibare:RG-25/4/2014-28982) (...) düzenlenen yol ve kav aklar ile büyük ehir belediyesince yapılan sinyalizasyon sistemlerinde aksaklık tespit edildi i takdirde uyarıda bulunmak ve düzeltilmesini sa lamakla,

g) Büyük ehir belediyesinin sınırları içinde kalan karayollarının bir kısmının veya tamamının yoldan faydalananların bir kısmına veya tamamına kapatılmasına, park edilecek yerler ile zaman ve süresinin ve araçların geli ve gidi yollarının ve yollara konulacak trafik i aretlerinin yerlerinin belirlenmesine karar vermekle,

) Büyük ehir belediyesi sınırları içerisinde, 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun belirledi i sınırlar içinde araçların kullanaca ı eritleri ve yol kullanım esaslarını tespit etmek ve gerekli yasakları koymak, gerekli hal ve yerlerde en çok ve en az hız limitlerini belirlemekle, görevli ve yetkilidir." hükümleri bulunmaktadır.

Dava dosyasının incelenmesinden, davacının davalı idare tarafından yapılan " ehir ç i Toplu Ta ima Otobüs Hattı" ihalesine katılarak 70 numaralı hattı kazanarak 02/05/2023 tarihinde sözleşme imzaladı 1, davalı Belediyeye ba lı ehir içi toplu ta ima faaliyeti yapan özel halk otobüslerinde Elektronik Ücret Toplama Sistemine geçilece inden bahisle, Elektronik Ücret Toplama Sistemde kullanılacak olan Akıllı Kart, Ki iselle tirilmi Akıllı Kart, Kullan At Bilet, QR-Ka ıt Bilet satı bedelleri ile Akıllı Kart ve Bilet Bini De erleri, Temassız banka/kredi kartı bini de eri, NFC bini de eri ve Akıllı Kartlar için Yıllık Vizeleme Ücretlerinin belirlenmesi konusunun görü üldü ü, davaya konu Belediye Meclisinin 10/04/2025 tarih, 48 sayılı kararı ile; "Elektronik Ücret Toplama Sisteminde Uygulanacak Olan Akıllı Kart Bedelleri ve Kart Bini Ücretlerinin;

- 1 Tam Kart Bedeli (vatanda için) 100 TL
- 2 Tam Kart Bedeli (bayi için) 90 TL

T.C.

ESK EH R

2. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2025/1008

KARAR NO : 2026/665

3 Ki iselle tirilmi Kart Bedeli (65 Ya , Engelli, Ö renci, Basın Kartı) 100 TL

4 Ki iselle tirilmi Vize Bedeli (1 Yıllık) 50 TL

5 Kredi Kartı Bini (tam bini) 30 TL

6 Qr Bilet Satı 1 (tam bini) 30 TL

7 Sanal Kart Bedeli 100 TL

8 Nfc (web tek kullanımlık bilet) 30 TL

9 Kayıp Kart Ba vurusu ve Kart Yenileme 150 TL

10 Kara Listeye Dü en Kartlar için Ki iselle tirme Bedelinin 500 TL olarak belirlendi i, bunun üzerine davacı tarafından, kararının 1, 2, 3, 4, 7, 9 ve 10. maddelerinin iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldı ı anla ılımtır.

Ücret, yapılan bir i veya hizmet kar ılı nda ö denen bedeli ifade etmektedir. 2464 sayılı Kanun'un 97. maddesinde yer alan kural uyarınca belediyeler tarafından yapılacak bir hizmetin ücret konusu yapılabilmesi için o hizmetin harç veya katılım payına konu edilmemi olması ve hizmetten yararlanacak ki iler bizzat belediyeden bu hizmetin yapılmasını talep etmi olmaları gerekmektedir. Bir ba ka anlatımla harç veya katılma payı konusu yapılmamı olan ve ilgililerin iste i üzerine sunulacak olan hizmetler için belediyelerce sadece ücret istenebilecektir. (AYM, E:2009/42, K:2011/26, 26/01/2011)

2464 sayılı Kanun'da harç ve harcamalara katılma payı dı nda ilgililerin iste i üzerine ücret kar ılı ı olarak belediyeler tarafından yapılacak i ler tek tek sayılmamı tır. Bu konuda yetkili karar organı belediye meclisidir. Bu itibarla anılan mevzuat hükmüyle ücret kar ılı ı belediyelerce yapılacak i lerin belirlenmesi noktasında belediye meclislerine geni takdir yetkisi tanınmı tır. Bu kapsamda 2464 sayılı Kanun'da belediyelerce alınacak ücretler konusunda herhangi bir muafiyet ve istisna hükmü de bulunmamaktadır. Bununla birlikte belediye meclisleri bu konuda karar alırken Anayasa ve kanunların çizdi i sınırlar içinde kalmak zorundadırlar. (AYM, Ba vuru No: 2015/10008, 04/04/2019, § 60)

Yukarıda da yer verilen mevzuat hükümlerine göre, mahalli ihtiyaç ve artlara göre toplu ta ıma araçlarıyla ilgili çalı ma ko ullarını ve ilgili standartları belirlemek, trafik düzeni ve güvenli ini sa lamak amacıyla gerekli tedbirleri almak ve trafik ile ilgili sorunları çözümlenmek konusunda büyük ehir belediyeleri/UKOME yetkilidir. Toplu ta ıma araçlarının denetim altına alınabilmesi, ta ıma hizmetlerinin daha düzenli ve güvenli bir duruma getirilmesi, fiilen çalı an oför esnafının korunması için büyük ehir belediyeleri çe itli tedbirler almak zorundadır. Bu ba lamda alınan tedbirler ile büyük ehir belediyesinin sorumluluk alanında kalan alanlarda trafik güvenli i ve ula ım hizmetlerinin niteli inin artırılması amaçlanmaktadır.

Getirilen düzenlemeler, yapılan denetim ve kontroller sonucu ula ım hizmetinin niteli indeki artı tan fayda da sa layan ve büyük ehir belediyesinin yetkili oldu u sınırlar içerisinde ticari amaçlı yolcu ta ımacılı ı hizmetine katılma konusunda iste i bulunan özel ki ilerden, di er bir anlatımla, gönüllü olarak katılarak bu i ten gelir elde edecek ilgililerden kanunlarla harç ve katılma payı konusu yapılmayan uyu mazlık konusu ücretleri tahsil etmek konusunda büyük ehir belediyelerinin yetkisi bulunmaktadır.

Dolayısıyla, 2464 sayılı Kanun'un 97. maddesinde yer alan; bu Kanunda harç veya katılma payı konusu yapılmama ve ilgililerin iste ine ba lı olarak hizmet ifa edilmesi artlarının mevcut olması sebebiyle dava konusu bedellerin alınmasında anılan Kanuna aykırı bir yön bulunmamaktadır.

Nitekim, Danı tay Sekizinci Dairesi'nin 26.05.2025 tarih ve E:2024/4327, K:2025/5027 sayılı; 25/05/2022 tarih ve E:2018/1660, K:2022/3433 sayılı; 15/04/2021 tarih ve E:2016/497, K:2021/2247 sayılı; 08/02/2018 tarih ve E:2012/9288, K:2018/677 sayılı; 25/06/2015 tarih ve E:2015/654, K:2015/6500 sayılı kararları ile Anayasa Mahkemesi'nin 04/04/2019 tarih ve Ba vuru

T.C.

ESK EH R

2. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2025/1008

KARAR NO : 2026/665

No: 2015/10008 nolu kararı da bu do rultudadır.

Öte yandan; belediyelerce alınan bu bedellerin yetkili organ kararına dayanıp dayanmadı ı, objektif kriterlere göre belirlenip belirlenmedi i, ölçülü olup olmadı ı, mükerrer olarak tahsil edilip edilmedi i gibi yönlerden ayrıca hukuka uygun olup olmadıklarının tartı lılabilece i ise açıktır.

Uyu mazlık konusu olayda, Tam Kart Bedelinin (vatanda çin) 100 TL, Tam Kart Bedelinin (bayi için) 90 TL, Ki iselle tirilmi Kart Bedelinin (65 Ya , Engelli, Ö renci, Basın Kartı) 100 TL, Ki iselle tirilmi Vize Bedelinin (1 Yıllık) 50 TL, Sanal Kart Bedelinin 100 TL, Kayıp Kart Ba vurusu ve Kart Yenileme ücretinin 150 TL, Kara Listeye Dü en Kartlar çin Ki iselle tirme Bedelinin 500 TL olarak belirlendi i görülmü , ancak davaya konu kararda belirlenen ücretlerin neye göre belirlendi inin, özellikle "sanal kart bedeli" olmak üzere istenilen kart bedellerinin maliyetinin ne oldu u hususunun, "Kara Listeye Dü en Kartlar"dan kast edilenin ne oldu unun ve bedelinin di er kart bedelinden bariz ekilde yüksek olma gerekçesinin ne oldu una ili kin herhangi bir bilgi ve belgenin dosya kapsamında yer almadı ı anla ılmı tır.

Bu durumda, yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca belediyelerin, ilgililerin iste ine ba lı hizmetler için belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret alma hususunda yetkili oldu u açık ise de davalı idarece ancak kart maliyeti kadar bir ücret belirlenmesi gerekti i, kart maliyetleri belirlendikten sonra hesaplanması suretiyle, bu hizmetlerin maliyeti kadar bir ücret belirlenmesi gerekirken, söz konusu ücretlerin bu yönde yapılmı bir maliyet tespit çalı ması neticesinde objektif kriterlere göre belirlendi ine dair hukuken kabul edilebilir somut bilgi ve belgelerin davalı idarece ortaya konulamadı ı anla ılmakla, akıllı kart bedelleri ve kart bini ücretlerinin belirlenmesine ili kin Bilecik Belediye Meclisinin 10/04/2025 tarih ve 48 sayılı kararının 1, 2, 3, 4, 7, 9 ve 10.maddelerinde ölçülülük ve orantılılık ilkelerine, hukuka ve mevzuata uyarlık görülmemi tir.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu i lemin **iptaline**, a a ıda dökümü yapılan 4.642,30-TL yargılama gideri ile Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 30.000,00-TL vekalet ücretinin davalı idare tarafından davacıya verilmesine, yargılamanın devamı sırasında davalı idare tarafından yapılan vekalet harcından ibaret 87,50-TL yargılama giderinin davalı idare üzerinde bırakılmasına, artan posta ücretinin talep edilmesi halinde derhal, talep edilmemesi halinde kararın kesinle mesinden sonra re'sen davacıya iadesine, kararın tebli ini izleyen günden itibaren **30 gün** içerisinde Bursa Bölge dare Mahkemesine istinaf yolu açık olmak üzere, 18/05/2026 tarihinde oybirli iyle karar verildi.

Ba kan
BAHADIR ÖZTÜRKER
165739

Üye
ERCAN ÇAKMAK
178517

Üye
M RAÇ ÜZÜM
216793

YARGILAMA G DERLER

Ba vurma Harcı	:	615,40 TL
Karar Harcı	:	615,40 TL
Y.D. Harcı	:	2.697,00 TL
Vekalet Harcı	:	87,50 TL
Posta Gideri	:	627,00 TL
TOPLAM	:	4.642,30 TL

